

BONEVLIEG (*Delia platura*)

D. Wittouck ¹ en M. De Proft ²

Inhoud

1	Levenswijze.....	1
2	Schadebeeld.....	1
3	Waar kan de bonevlieg voorkomen?.....	1
4	Bestrijding.....	2

Meer dan vorige jaren kwamen er in de herfst van 2018 meldingen van aanvallen van bonevlieg. Aanvallen, met grote omvang, werden vastgesteld in alle regio's van Wallonië, maar ook in Vlaanderen.

1 Levenswijze

De bonevlieg kan **verschillende generaties per jaar** hebben zolang de omstandigheden het toelaten (volgens sommige bronnen meer dan 6 generaties).

Aantastingen van de bonevlieg kunnen voorkomen in **vroege herfstzaai van tarwe volgend op vroege rooi van bieten of cichorei, waarbij de bladresten gedurende meerdere dagen met mooi weer op het veld blijven liggen en verrotten**. De eileg gebeurt namelijk op de zwaden bladresten die aan het verrotten zijn, waarmee de larven zich vervolgens voeden.

De vastgestelde aanvallen van de bonevlieg in tarwe belopen telkens hetzelfde scenario:

- **vroege oogst** van bieten, cichorei of een ander gewas dat veel gewasresten nalaat op de bodem
- **mooi weer** gedurende enkele dagen, zodat de bonevlieg overvloedig eitjes kan leggen in deze gewasresten
- **gezaaide tarwe** wordt aangevallen vanaf de kieming door de maden van de bonevlieg

De laatste jaren blijken er frequenter aanvallen van de bonevlieg voor te komen, waarschijnlijk als gevolg van de bevorderlijke klimatologische omstandigheden eind september – begin oktober.

Tijdens het seizoen 2018 heeft de bonevlieg uitzonderlijk bevorderlijke omstandigheden gekend voor het vermenigvuldigingsproces. Het mooie weer hield zeer lang aan waardoor er meer generaties voorkwamen dan gewoonlijk (waarschijnlijk 5 of 6 generaties in plaats van 3 tot 4 gewoonlijk), wat er toe leidde dat de populaties bonevlieg abnormaal hoog waren in de herfst 2018.

De bonevlieg is een inheems insect, en de aanvallen van dit insect zijn niet nieuw. Doch het is duidelijk dat de bonevlieg profiteert van de opwarming van het klimaat en dat de aangerichte schade nog kan toenemen in de loop van de komende jaren.

2 Schadebeeld

Een deel van de larven **vreet de kiemende zaden aan**, waardoor er geen opkomst is van de tarwe.

Een aanval na de opkomst van de tarwe is waar te nemen door een **vergeling van het jongste blad**, waarna de kiemplant sterft.

3 Waar kan de bonevlieg voorkomen?

De bonevlieg kan zich ontwikkelen (en schade veroorzaken) op verschillende waardplanten, in het bijzonder in diverse groenten. Zeer geschikt zijn gewassen waarvan na de oogst de grond bedekt is met bladeren. Dit is onder meer het geval bij bieten en cichorei. De bonevlieg kan zich zeer snel naar dergelijk aantrekkelijke percelen begeven en overvloedig eitjes leggen (honderden eitjes per wijfje).

¹ Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, Rumbeke-Beitem

² Unité Protection des Plantes et Ecotoxicologie, CRA-W Gembloux

In de akkerbouwteelten is de bonevlieg vooral gekend voor de aangerichte schade bij vroeg gezaaide granen.

Doch de schade kan ook optreden in de lente, wanneer een laatste snede raaigras gevolgd wordt door de zaai van maïs. Hierbij kunnen de maden van de bonevlieg, die hun ontwikkeling startten in het raaigras, soms in zo'n grote getale voorkomen dat alle maïszaden vernietigd worden nog vóór de opkomst van de maïs.

4 Bestrijding

In geval de bonevlieg een risico vormt moet men de **bladeren en alle gewasresten van bieten en cichorei onmiddellijk onderwerpen** wanneer vroeg geoogst werd en mooi weer voorspeld wordt volgend op de oogst.

Wanneer de eileg reeds gebeurd is vóór het onderwerken van de bladeren (vroeg rooi van bieten gevolgd door enkele dagen met mooi weer), heeft het onderwerken van de bladeren geen effect meer. De jonge larven zijn dan reeds aanwezig en kunnen de tarwe die zal gezaaid worden vernietigen, zodat er zelfs geen opkomst kan zijn van de tarwe. In dit geval is het beter te wachten tot de larven van de bonevlieg hun voedingsfase bereikt hebben, wat ongeveer 4 tot 5 weken duurt.

Een andere mogelijkheid is zaaizaadbehandeling. De zaaizaadbehandelingen erkend ter bestrijding van de smalle graanvlieg (tefluthrin of cypermethrin) kunnen de bonevlieg aanpakken. Er dient opgemerkt te worden dat eenzelfde veld kan aangevallen worden door zowel de bonevlieg (die eerder de vroege zaai bedreigt) als de smalle graanvlieg (die eerder de late zaai bedreigt).

Dit artikel "Bonevlieg" is gedeeltelijk overgenomen en vertaald uit "Livre Blanc "Céréales" ULg Gembloux Agro-Bio Tech et CRA-W Gembloux – Février 2019".